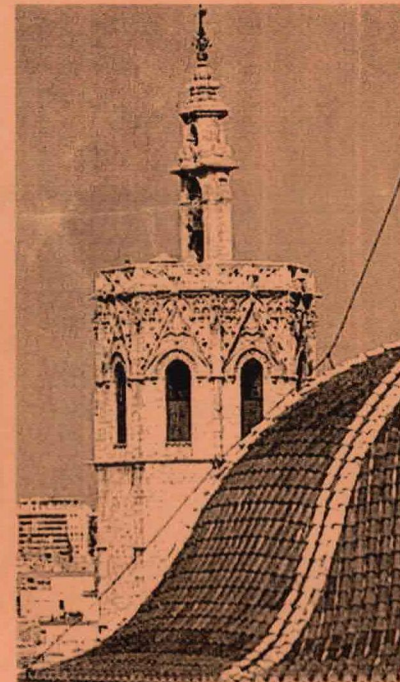

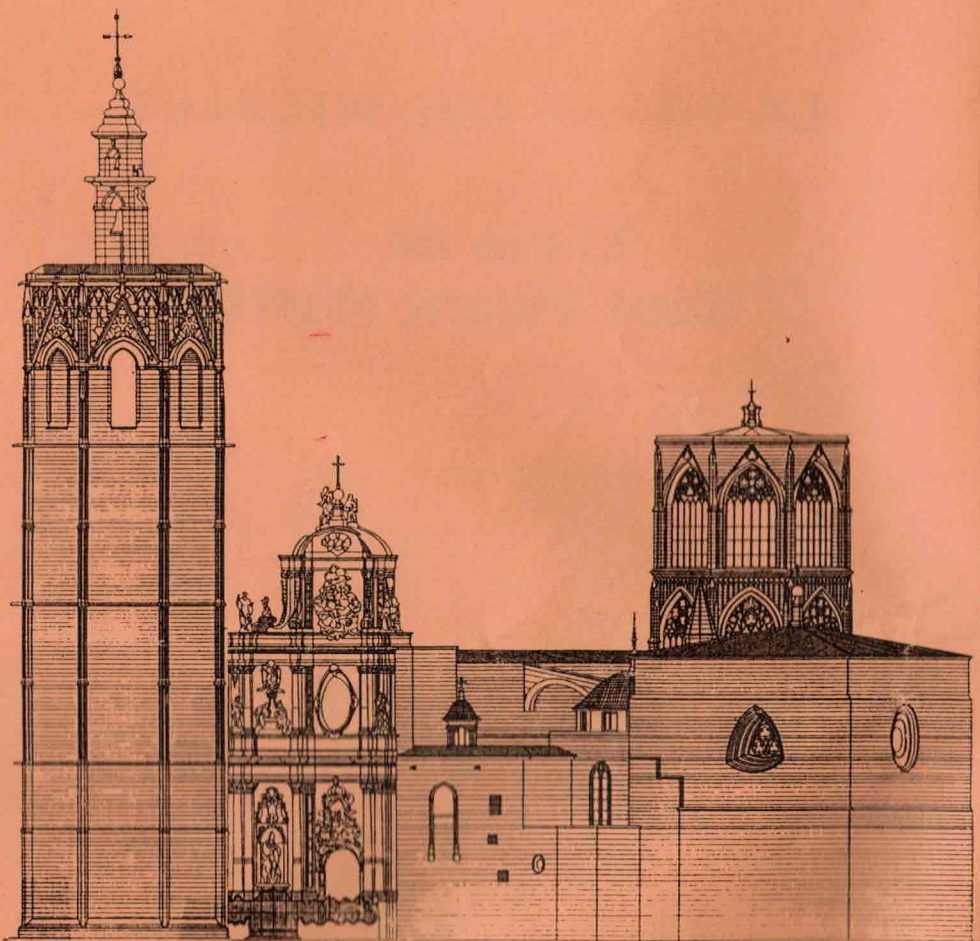
Reixuixena, 5
46160 Llíria - València
96 271 70 80
www.fil-per-randa.com
info@fil-per-randa.com

LA TORRE DEL MICALET

El dia de
Sant Vicent Màrtir

FIL-PER-PANDA
c l u b d e v i a t g e s

22 DE GENER. El dia de Sant Vicent

El 22 de gener la ciutat de València celebra el dia del seu Sant Patró.

Sant Vicent fou un jove diaca martiritzat a València l'any 304 per orde de l'emperador Dioclecià, i que despertà gran fervor entre la població cristiana de l'època.

Fou nomenat Patró de la Ciutat i amb el pas del temps s'ampliaren les festes en honor al Màrtir. A més de ser Patró de València, Sant Vicent Màrtir es també Patró del Gremi de Sastres i modistes.

El matí del 22 de gener l'actuació de dolçainers precedeix la celebració d'una missa solemne en la Parròquia de San Vicent. Al termini de la mateixa té lloc una processó general que recorre part dels llocs on, segons la tradició, rebé martiri.

En aquesta data també es celebra el bateig de Sant Vicent Ferrer, gran devot de Sant Vicent Màrtir.

Els acompanyants van vestits d'època representant als personatges que estigueren en el bateig de Sant Vicent Ferrer.

**Per Sant Vicent de Roda
creix el dia una hora**

**Per Sant Vicent
l'hivern cada dia perd una dent**

SANT VICENT MÀRTIR

Quan **Dioclecià** reestructurà l'Imperi Romà, per tal d'aturar la seua decadència, en féu una nova divisió provincial i disposà que foren atribuïts a l'emperador nous honors divins per tal d'augmentar la seua autoritat.

Els cristians, però, s'hi resistiren i foren objecte de represàlies. El procònsul **Publi Dacià**, encarregat per l'emperador **Dioclecià** de la persecució dels cristians a Hispània, l'any 304 desterrà a València el bisbe de Saragossa Sant Valer i el seu jove diaca Sant Vicent, als quals esperava situat als afores de la ciutat romana el pretori de **Dacià**. Allà, vora l'actual plaça de la Reina, al cap del carrer de la Mar, foren empresonats, jutjats i martiritzats.

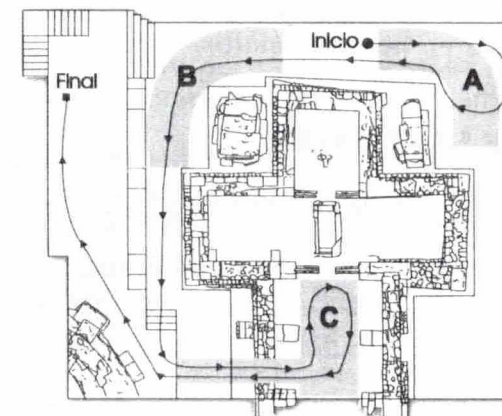
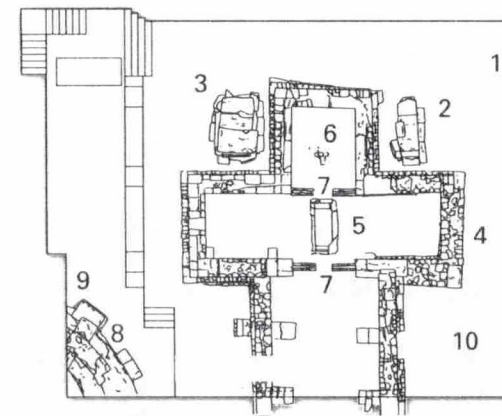
Segons conta la tradició, Vicent era un jove fogós i eloqüent, fet pel qual el va elegir Sant Valer per a divulgar el missatge cristià, ja que el bisbe patia una malaltia de la parla. (sembla que era tartamut).

Segons l'esmentada tradició el dia del martiri i la mort seria el 22 de gener del 305. Per orde de Dacià, el cadàver de Sant Vicent seria llençat a un femer vora l'actual Mercat Central.

Com que en torturar-lo li penjaren una roda de molí al coll la iconografia valenciana el representa i els valencians l'anomenen popularment Sant Vicent de la Roda o de la Roqueta.

La política anticristiana de Dioclecià fracassà totalment i pocs anys després l'emperador Constantí amb l'edicte de Milà concedí la llibertat religiosa. Els cristians valencians construïren immediatament un temple en la Roqueta, actual plaça d'Espanya, i el sarcòfag on fou dipositat el cos de Sant Vicent, és possiblement el mateix que es conserva al Museu de Belles Arts. La ciutat de València fou posada sota el seu patronat, amb el qual continua.

El culte a Sant Vicent Màrtir s'escampà ràpidament per tot l'occident, això explica que fora el titular de les catedrals de Còrdova i Sevilla, així com moltes esglésies i abadies franceses.

La fama internacional que tenia Sant Vicent motivà que diverses cròniques donaren contradictòries versions d'un suposat rescat i trasllat del cos, de la València musulmana a l'Algarb portuguès, al sud-oest de França o a Càpua (Itàlia), però segurament totes aquestes referències són falses.

Sembla merèixer més crèdit un document que diu que la catedral de Bari (La Puglia, Itàlia) posseïa un braç de Sant Vicent donat per un bisbe valencià pelegrí a Terra Santa en el 1104. El braç ha estat retornat a València l'any 1970 i rep culte a la Seu.

LA CRIPTA DE SANT VICENT

Allotja una capella funerària visigòtica amb planta de creu que, probablement estava comunicada amb la catedral de l'època, de la qual també es conserva part de la capçalera.

En època islàmica l'edifici fou transformat en banys palatins.

Quan el rei Jaume I entrà en la ciutat el 1238 només restava dret el braç nord del edifici, sobre el qual el monarca ordenà edificar una capella en honor al màrtir, coneguda popularment com a Presó de Sant Vicent.

LA CAPELLA DE SANT VALER

En un edifici veí, en la seua planta baixa es troba l'esmentada presó de San Valer.

Segons el canonge Sàncis Sivera aquesta capella pogué ser, la mateixa presó de Sant Vicent, una dependència de la basílica romana, malgrat que no s'hi haja trobat cap vestigi de l'antiguitat en dit recinte.

L'entrada forma un pòrtic amb pilastres d'orde toscà i doble entaulament sobre el qual hi ha un segon cos en forma de fornícula coberta per un frontó. A l'arquitrav - en una cartela - es llegeix la data de la construcció de la portada, el 1719.

L'interior forma un espai de planta rectangular de parets enlluïdes en les quals s'aprecien, junt a la entrada, dos nínxols de mig punt. En un d'aquests nínxols estava la imatge de Sant Valer i en el altre la de Sant Vicent Màrtir.

En els respectius pedestals es pot llegir en llatí:

"Ací estigué Sant Valer cap a l'any del Senyor 304"

"Com l'encens en el foc, ací Vicent va difondre la bona olor de Santedat".

LA TORRE DEL MICALET

La Torre del **Micalet** és un dels símbols emblemàtics de l'arquitectura gòtica valenciana. Es pot veure des de pràcticament qualsevol punt de la ciutat antiga.

Rep el seu nom de la campana de les hores situada en la part alta de la torre, anomenada **Micalet** perquè va ser batejada el dia de l'Arcàngel Sant Miquel.

En un principi, la Catedral va tindre el campanar integrat en el conjunt arquitectònic. Aquest Campanar Vell fou enderrocat i en el seu lloc fou construïda, en el segle XIV la Sala Capitular, que és l'actual Capella del Sant Calze.

En 1381, per iniciativa del **bisbe Jaume de Aragó**, es començà la construcció de la torre de la catedral o Campanar Nou.

Encara que actualment forma part del conjunt arquitectònic de la catedral, en el seu origen era un cos exempt, separat de la resta, quedant unit en bastir-se, al segle XV, l'últim tram del temple.

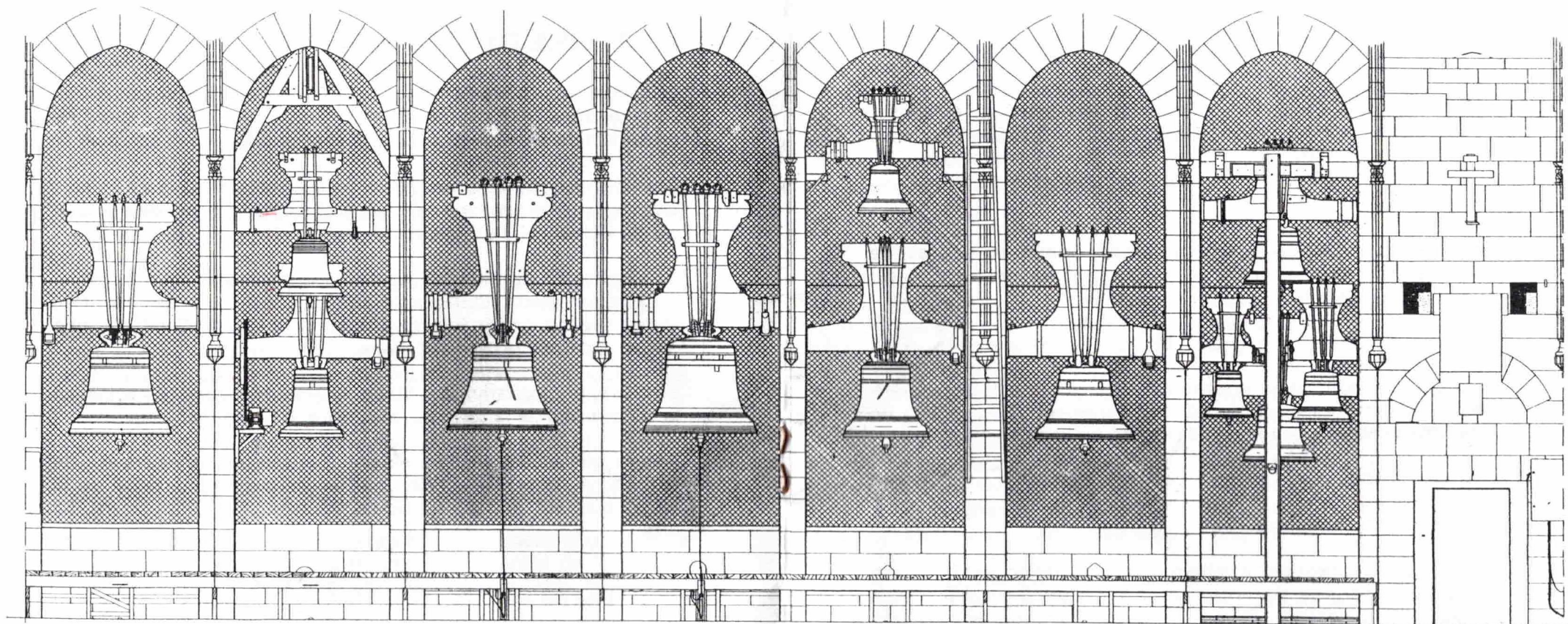
Les obres foren encomanades a **Andreu Julià**, el qual les va portar a terme amb bastant lentitud.

En la direcció el va succeir **Josep Franch** el 1396, que va intensificar les tasques amb diverses colles de treballadors d'obra, aconseguint que el 1413 la torre tinguera el tercer cos.

Un any més tard, **Pere Balaguer**, constructor de les Torres de Serrans, va concloure la torre amb el definitiu quart cos.

207 escalons té l'escala de caragol que dona accés a la terrassa, única part visitable de la torre.

El Capítol catedralici per a rematar el campanar, encarregà a **Martín Llobet**, un amplit de **cresteria** calada que fou arrasat en el segle XVIII, i substituït per una barana metàl·lica fins la restauració de 1983.

EL JAUME
1429

LA CATERINA
1305
LA BARBERA
1681

EL MANUEL
1621

LA MARIA
1532

(L'ELOI)
1846
EL VICENT
1559

L'ANDREU
1605

EL PAU
1489
L'URSULA LA VIOLANT
ca 1440 1735
L'ARCIS
1528

Correcció ortogràfica. Isabel Agustí
Disseny i composició. FIL-PER-RANDA. Oci i cultura.
Organització Tècnica. Viatges Barceló. BAL 005 M/M
Textos. Anna Badenes i FIL-PER-RANDA

En el segle XVII es va construir l'**espadanya** de pedra que veiem actualment sostenint les campanes de les hores i els quarts.

La torre de planta octogonal té 51 metres d'alçària. Està estructurada en quatre cossos separats en el seu exterior per **impostes moldurades**, presentant els tres primers una severa decoració, amb escasses finestres i paraments desproveïts de tota ornamentació, que donen a la torre un aspecte massís.

Les cantonades que formen l'octògon estan marcades per contraforts que, en un principi, restaven rematats per pinacles en la part alta de la torre.

El cos superior, destinat a albergar les campanes, es diferencia de la resta pel seu ric ornament a base de finestres ogivals coronades per gablets i florons. Aquesta decoració es completa amb pinacles rematant els contraforts, i amb elegants **traceries** i refinats treballs escultòrics.

L'edifici es culmina amb una terrassa on es situen les campanes de les hores, el famós **Micalet**, i la dels quarts, pendent d'una gran **espadanya** de pedra.

El seu interior alberga tres cambres superposades, totes elles cobertes per **voltes gallonades**. La primera es feia servir com a refugi d'aquells que s'acollien al dret d'asil que oferia la Catedral.

La segona sala, de major amplària, estava destinada a la vivenda del campaner.

LES CAMPANES

També a la torre del **Micalet** en el quart cos, es troben allotjades altres onze campanes, en una cambra especialment preparada amb portes de taulons de fusta que cobreixen parcialment les finestres, actuant com a caixa de ressonància.

En la cambra superior s'allotgen onze campanes:

L'Úrsula:	307 Kg.	Sense data de fundició.
La Violant:	409 Kg.	Any 1621.
La Caterina:	512 Kg.	Any 1350.
La Bàrbera:	767 Kg.	Any 1681.
El Narcís:	1023 Kg.	Any 1529.
El Pablo:	737 Kg.	Any 1498.
El Vicente:	1740 Kg.	Any 1569.
L'Andreu:	2047 Kg.	Any 1605.
El Manuel:	2500 Kg.	Any 1437.
El Jaume:	3075 Kg.	Any 1440.
La Maria:	3509 Kg.	Any 1544.

A més està el **Cimboriet**, una xicoteta campana situada en la part alta del **cimbori** de la Catedral, que es feia servir com a mitjà de comunicació des de l'interior del temple amb la sala de campanes.

En 1968 s'electrificaren les campanes, s'eliminaren les portes de fusta que cobrien parcialment les finestres del Campanar, i es va desmuntar el rellotge de forja que donava al carrer del Micalet junt amb l'estructura metàl·lica que accionava els tocs dels quarts i de les hores.

Les campanes han tornat a ser accionades manualment, recuperant-se els variats matisos sonors dels distints tipus de tocs: vols, repics, cors i harmonioses combinacions.

Per a la seua execució es segueixen rigorosament les normes recollides en les antigues **consuetes** que les regulen a la manera de partitures.

LA PRESÓ DE SANT VICENT

És un recinte rectangular de 7,30 metres de llarg per 4,60 d'ample, i una altura de 3,80 metres, dividit en dos trams per un arc rebaixat. El primer tram està cobert de volta amb dos llunetes i el segon d'un cel ras.

En el centre de la capella existeix un pou amb brocal, de forma octogonal, una taula d'altar i una columna de pedra amb capitell d'estil romànic.

Fa referència a aquesta columna la següent inscripció escrita en una làpida contigua:

ATADO A LA COLUMNA QUE SE VENERA EN ESTE LUGAR,
SEGUN LA TRADICION, FUE AZOTADO, POR ORDEN DE
DACIANO, NUESTRO PATRONO SAN VICENTE MARTIR.
EXCMO. AYUNTAMIENTO. MCMLIII.

No existeix cap fonament històric que ens indique que sobre aquesta columna fora martiritzat Sant Vicent.

Uns taulells ceràmics porten la inscripció:

EN EL AÑO 1810, EN EL DIA 17 DEL MES DE JULIO, ACABADO
DE CELEBRAR MISA, SE CAYO LA BOVEDA DE ESTA ERMITA Y
SE RENOVO EN DICHO AÑO POR CUENTA DE LA MUY ILUSTRE
CIUDAD.

En 1851, se reedificà la façana i se restableix per al culte aquesta capella, sent beneïda de nou el 1852.

La decoració de la porta és d'ordre toscà i sobre l'entaulament figura l'escut de València.

SANT VICENT VINATER

Conta la llegenda que Sant Vicent era vinater i que per obra de la seua gràcia divina, amb una engruna de vi dolent, feia tantes botes de vi bo com volia i de tantes menes com desitjava, des del més agre dels vinagres fins al millor vi dolç o la mistela.

Per tal de convertir heretges i incrèduls, agafava la carbasseta de vi que portaven per remullar el menjar i en feia d'açò una bota amb bon vi, que combatia l'heretgia i convertia la gent al cristianisme.

Per raó del seu patronatge sobre el vi, l'invocaven els que conreaven les vinyes, els que feien vi, els que en compraven i venien, els tastadors, i tothom que del vi vivia.

Fou creença que el que pregava a sant Vicent, el vi no li faria mal per més que en beguera. Hi havia qui practicava aquesta devoció tots els divendres. D'ací que als que no notaven els efectes de l'alcohol els deien devots de **Sant Divendres.**

**Si fa sol per Sant Vicent
el vi anirà pels torrents,
però si plou no s'omplirà ni una nou.**

**Si per Sant Vicent fa bon temps,
pel setembre els raïms plens.**

Sant Vicent, el dia del fort vent

Temps era temps que es creia, que enmig d'un bosc amagat entre muntanyes, en un lloc que la veu popular no precisa ni localitza exactament, hi havia un forat al terra des d'on naixia el vent.

Avui, dia de Sant Vicent, no es sap el perquè, cada any el forat es destapa i el vent s'escampa amb força per tot arreu.

Els follets i d'altres criatures màgiques del bosc, tenen com a tasca estar sempre enllestits per a tapar-lo, així doncs, si són prou llestos i arriben a temps, se n'escaparà poc i l'any no serà ventós, però Ai!, si no tenen prou destresa per a tapar el forat corrent i de pressa, eixirà el vent i l'any resultarà ventós.

És un forat curiós perquè quan més vent fa més gran esdevé i com van passant els anys és més difícil tapar-lo.

Des d'antuvi es tapava amb un simple tap de suro, (com el de les botelles de vi), després ja hi havia la necessitat de fer servir un plat de cuina, des de fa una cinquantena d'anys era menester un barrèt de capellà, i avui, diuen els que l'han vist, que ni en una pell de bou és prou per a tapar-lo.

Hem d'estar alerta perquè si no es posa remei, hi ha qui diu que el món s'acabarà amb vent el dia de sant Vicent.

D'ací que quan fa vent molt fort, la gent diu que sembla que arriba la fi del món.

**Per Sant Vicent
acaben les glaces
comencen els vents**

Text extret del costumari català

TIPUS DIFERENTS DE CAMPANADES.

De vespres -vesprada-
de completes- al final del dia-

Del àngelus - Calixt III (musulmans).

De difunts - molt malalt, acudien els monjos, després a mort (home, dona i canvia el toc si es un xiquet).

Dels pobres pecadors- execució d'un criminal.

Totes les **campanes** es beneeixen i reben nom.

VEUS POPULARS SOBRE CAMPANES

Volta de campana- volta sobre si mateix.

A toc de campana- ordres.

A pic de campana- hora fixa, puntualitat.

A cada repic de campana- a cada moment.

Fer campana- no anar a escola. (*novillos*).

Ha sentit campanes- saber campanes.

Ésser campana grossa - persona important.

Cada campana fa el seu so- diversitat d'opinions.

ENDIVINALLES

Una vella amb una dent, fa acudir tota la gent.
(L'Alguer).

Quan hi ha un mort, sonen més fort. (L'Empordà).

Les campanes toquen a primavera. Bon temps, d'on vens?
Del cel. vine, vine, ja t'hi volem.

Les campanes toquen a hivern. Mal temps, d'on vens? Del
infern. Marxa, marxa no t'hi volem. (Ripoll).

Quan mor un ric, toquen dues campanes, i quan mor un
pobre, les toquen totes.